

OVER BOWLESIA TENERA SPRENG.

(*B. incana* R. et P. var. β *tenera* (Spreng.) Urban)

DOOR

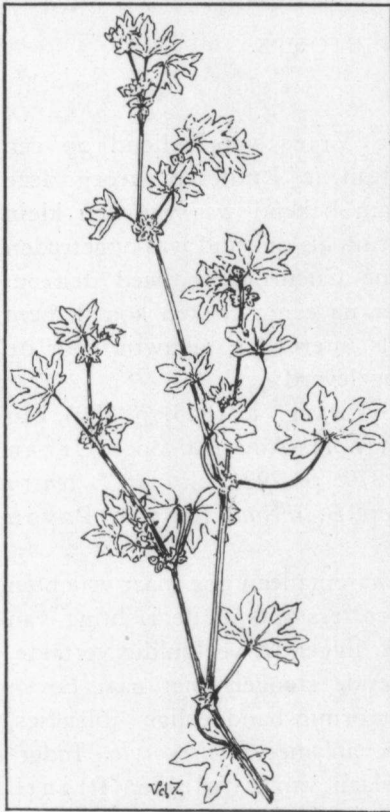
THEO. J. STOMPS.

Onlangs Prof. Hugo de Vries vergezellend op een wandeling door zijn proeftuin te Lunteren, vroeg deze mij, of mij wellicht de naam bekend was van een klein kruipend plantje, dat in zijn tuin als onkruid was opgetreden en hem sterk aan een kleine Cucurbitacee deed denken. Dit was niet het geval, maar na eenig zoeken kon ik hem mededeelen, dat zijn tuin als interessant nieuwtje voor de Nederlandsche flora had opgeleverd:

Bowlesia tenera Spreng. (Syst. veg. I, 1825, p. 880), een Umbellifeer uit Z., Centr. en W.N. Amerika, door Urban (Mart. Fl. Brasil. XI, 1, 1879, p. 292), als var. β *tenera* gebracht tot de vormengroep *B. incana* Ruiz et Pavon (Fl. Per. III, 1802, p. 28).

Toen ik het plantje vond, waren alleen nog maar vruchten aanwezig. Deze wezen echter terstond in de richting van de Umbelliferen. De habitus, liggende, veelvuldig vertakte, op de knoopen niet wortelende stengels met naar boven toe tegenoverstaande hartvormig-handdeelige blaadjes, duidde voorts op verwantschap met *Hydrocotyle*. Inderdaad bleek mij bij het opslaan van Engler en Prantl, dat de Hydrocotyloideae onder de Umbelliferen uiteenvallen in de Hydrocotyleae in engeren zin, met zijdelings sterk afgeplatte vruchtjes, en de z.g. Mulineae, waarbij de deelvruchtjes met breeden rug tegen elkander zitten, en verder, dat een der groepen der Mulineae, die der Bowlesiinae, door een paar eigenschappen gekenmerkt is, die

ik bij onze vondst al had opgemerkt, nl. deelvruchtjes zonder vleugels en met een zeer groote, door loslaten van het exocarp van het endocarp ontstane holte onder de middelnerf. Aldus tot de groep gekomen, viel het mij niet moeilijk tot het geslacht *Bowlesia* te concluderen, dat

o.a. nog door sterharen op de geheele plant en vooral de vruchten gekenmerkt is, alsmede door de arm-bloemige, kort tot zeer kort gesteelde, vaak kluwenachtige bloeiwijze, en ten slotte met behulp van De Candolle (Prodr. IV, 1830, p. 75) tot den soortnaam te komen.

Merkwaardig is de vertakking van onze plant. Zij schijnt dichotoom te zijn. In werkelijkheid zit een vrijwel ongesteeld bloemkluwentje terminaal en wordt de vertakking voortgezet uit de oksels van het vlak er onder gezeten bladpaar. Een der takken blijft kort en brengt nog slechts eenige bladeren en bloeiwijzen voort. De andere herhaalt de vertakking en

wel zoo, dat, als eerst de linksche tak de voornaamste was, nu de rechtsche het wordt, en zoo vervolgens.

Het is niet de eerste maal, dat de soort in Europa is opgetreden. Lespinasse en Théveneau (*Manipulus plantarum advenarum circa Agatham crescentium* ou Enumé-

ration des plantes étrangères qui croissent aux environs d'Agde et principalement au lavoir à laine de Bessan. Bull. Soc. bot. France VI, 1859, p. 653), hebben haar reeds vermeld als „naturalisée dans le jardin de M. Esprit Fabre à Agde et s' y reproduisant", wat zij tusschen twee haakjes in den tuin van Prof. de Vries ook doet. Zij meenen, dat de zaden wel mee gekomen zullen zijn in de aarde om de wortels van ingevoerde planten. In verband met den titel van hun artikel is intusschen een tweede vindplaats interessant, die ik ontleen aan de bekende lijsten over „Ankömmlinge in der Pflanzenwelt Mitteleuropas" van F. Höck in de Beihefte zum botanischen Zentralblatte van 1900 en latere jaren. Wij lezen daar (Beih. X, 1901, p. 294) dat de leeraar Alpers de soort vond bij de Döhrener Wollwasscherei bij Hannover (Zie ook Ber. d. d. bot. Ges., VIII, 1890, p. (121)). Blijkbaar kunnen woltransporten (uit Argentinië?) dus aanleiding zijn tot het optreden van de plant in Europa. Zij is echter ook reeds als ballastplant op Nieuw Zeeland gevonden (Just's bot. Jahresber., XXIV, 2, 1896, p. 139), waarheen stellig geen wol uit Z. Amerika wordt uitgevoerd en in den botanischen tuin te Montpellier (A. Thellung, Flore adventice de Montpellier, 1912). Het optreden in den tuin van Prof. de Vries zou ik aan het gebruiken van Chilisalpeter willen toeschrijven.